

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій

01 лютого 2024 року

Засідання веде голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Радий сьогодні всіх бачити. Розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій.

Шановні колеги, сьогодні пропонується наступний порядок денний, в ньому дев'ять питань.

Перше. Про внесення до порівняльної таблиці проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти (друге читання) додаткових пропозицій народних депутатів України – членів комітету.

Друге. Про проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти.

Третє. Про внесення до порівняльної таблиці проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті додаткових пропозицій народних депутатів України – членів комітету.

Четверте. Про проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті.

П'яте. Про проект Закону про внесення змін до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених.

Шосте. Про проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам.

Сьоме. Про тематику конкурсних робіт з питань розроблення проектів законодавчих та нормативно-правових актів на іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук на 2025 рік.

Восьме. Кадрове питання про призначення Малигіної Ірини Вікторівни на посаду старшого консультанта секретаріату Комітету з питань освіти, науки та інновацій.

І дев'яте – "Різне". Там є підпункт Звіт про роботу Комітету з питань освіти, науки та інновацій за період десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Шановні колеги, чи є зауваження, пропозиції, доповнення до порядку денного? Якщо ні, то прошу проголосувати за порядок денний. Хто – за?

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ППА Н.Р. Піпа – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олена, Ростислав – бачу. ...*(Не чути)* Сергій Валерійович – бачу, Наталія Романівна – бачу. Одноглосно, всі – за. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Переходимо до першого пункту порядку денного. Пункт перший. Про внесення до порівняльної таблиці проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти (реєстраційний номер 9600) (друге читання) додаткових пропозицій народних депутатів України членів комітету. Доповідачем є Юлія Миколаївна Гришина, голова підкомітету.

Юлія Миколаївна, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергію Віталійовичу. Колеги, я всіх вітаю.

Що стосується першого питання, це законопроект 9600 про покращення наукової роботи. Коротко скажу, що загалом, для інформації, в комітет надійшло 258 поправок народних депутатів, в тому числі поправки депутатів членів комітету тут також серед них. І пропонується відхилити 217 правок, врахувати 30 і врахувати частково 8 правок, редакційно 3 пропозиції.

Фактично при розгляді цього питання, в нас воно розбито на два питання, перше – це по правках членів комітету і друге питання – безпосередньо по таблиці. Треба тут сказати, що ми провели засідання підкомітету вчора, з колега розглянули детально таблицю, розглянули поправки народних депутатів, розглянули правки членів комітету, всі інші правки. І було прийнято рішення рекомендувати комітету в такому вигляді нашу табличку відправити для другого читання в зал з... Ну, здається, там додаткових пропозицій не було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна. Це все, да, можемо...

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, я тут просто порадитись, як будемо. Тобто тут перше питання в нас, що стосується правок, саме назв, для членів комітету...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ми зараз говоримо лише, перше питання в нас лише правки, які комітетські нам треба додатково внести, да, тому... потім ми перейдемо до другого питання, до затвердження самої таблиці.

Тому я вам дуже дякую, шановні колеги. Ми під час опрацювання робочою групою цього законопроекту, яка складалася з нашого секретаріату, Міністерства освіти і науки, народних депутатів ті, які бажали долучитися до засідання робочої групи та інших стейкхолдерів, досить ґрунтовно опрацювали. Після нашого опрацювання ми, як завжди, заслали наш проект закону до Головного юридичного управління і наше Головне юридичне управління звернуло увагу на необхідність внесення додаткових деяких правок для того, щоб не було різночитань, і для того, щоб це було юридично правильно описано в законодавстві. Тому, власне, у вас всіх є проект

рішення, яке стосується цього питання, це декілька комітетських правок, які нам рекомендувало Головне юридичне управління.

Чи є в когось зауваження, доповнення до цього проекту рішення, до цих комітетських правок? Немає. Тоді можемо переходити до голосування.

Шановні колеги, ставлю на голосування проект рішення комітету.

Перше. Інформацію голови комітету взяти до відома.

Друге. Відповідно до пункту 4 частини першої статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", керуючись частиною шостою статті 118 Регламенту Верховної Ради України, розглянути, затвердити та внести до порівняльної таблиці проекту Закону України реєстраційний номер 9600 такі пропозиції, які в кожного з вас є.

Третє. Контроль за виконанням цього рішення покласти на голову комітету.

Шановні колеги, прошу голосувати. Хто – за?

ППА Н.Р. Піпа – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ростислав, бачу – за.

Дякую, колеги. Одноголосно. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт другий. Про проект Закону, власне, реєстраційний номер 9600. Доповідачем є знову Юлія Миколаївна, голова підкомітету.

Юлія Миколаївна, будь ласка, вам слово.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергій Віталійович.

Значить, колеги, ми маємо фінальну таблицю з пропозиціями комітету, по яких була проведена достатньо велика робота із секретаріатом, представниками міністерства. Хочу сказати, що цей законопроект, він достатньо був, ну, такий, викликав дуже жваві дискусії, і тому він, і в комітеті працювала над ним багато, тому хочу зазначити, що він достатньо суттєво опрацьований до другого читання.

Якщо коротко, то можу сказати, які основні... вчора розбиралися разом, які основні ми бачимо зміни від першого до другого читання. Перший блок – це те, що пропонувалося в першій редакції зміни до закону щодо переліку основних посад науково-педагогічних і педагогічних працівників. Після підготовки до другого читання було прийнято рішення виключити цю частину і віднести це питання повністю на розгляд Кабміну.

Друга така, скажімо, основна найбільш важлива норма цього законопроекту, яка теж змінилася з першого читання до другого, це ось ці питання відсоткового навантаження. І ми спочатку мали в законопроекті в першому читанні конкретну вказівку на конкретну кількість годин, і зараз маємо таблицю в тому вигляді, що ми зупинилися на тому, що ми не менше

30 відсотків робочого часу для науково-педагогічних працівників регламентуємо, встановлюємо на рівні закону, пропонуємо віднести в наукову роботу. І максимальне навчальне навантаження... Я зараз це прямо зачитую, тому що це важливо для всіх безпосередньо університетів наших. І максимальне навчальне навантаження на одну ставку наукпеда вказуємо, що вона не може перевищувати 30 відсотків робочого часу. І окремо по педагогічним вказуємо, що в них на відміну від наукпедів ось це навчальне навантаження буде 60 відсотків робочого часу. Це таке друге важливе введення, нововведення.

І третє, що стосується безпосередньо того, щоб наші працівники, педагогічні працівники, що вони будуть мати можливість викладати 30 відсотків освітньої програми. Це все.

Як на мою думку, можливо, Сергій Віталійович ще доповнить або хтось із колег щодо представлення загалом як змінився вигляд законопроекту від першого читання до другого. Знову ж таки я назвала основні, як на мою думку, зміни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Міністерство освіти і науки, пане Михайле, чи бажаєте доповнити?

ВИННИЦЬКИЙ М. Дякую, Сергій Віталійович. Дякую, Юлія Миколаївна.

Насправді дуже коротко хочу сказати, що, дійсно, тут проведена достатньо велика робота в співпраці секретаріату і комітету, і Міністерства освіти, експертних груп, радників відповідних народних депутатів. Тут законопроект зазнав суттєвих змін між першим і другим читанням, в принципі, Юлія Миколаївна звернула увагу на основні речі. Я єдине, що хочу тільки додати, власне, щодо того, що на кінець сказаного, що ми зараз вводимо концепцію педагогічного працівника у вищій освіті, що насправді дуже важливо, тому що це нам дозволяє ввести практиків в аудиторії, що насправді є люди, які не займаються наукою, а займаються практичною роботою. До 30 відсотків в освітній програмі може бути здійснено саме педагогічним працівником, відповідно особа, яка є практиком, не займається науковою роботою, а все-таки може ділитися своєю практикою в аудиторії. Це насправді є важливим елементом того, що в цьому законопроекті народилося, я би сказав, від першого до другого читання, і дуже вдячний всім за те, що пропрацювали це все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи є в когось запитання, чи хтось бажає виступити серед стейкхолдерів, не членів комітету? Юлія Миколаївна, я бачу, давайте спочатку стейкхолдерів, не членів комітету, якщо є в когось там зауваження і пропозиції послухаємо, а якщо ні, то тоді переходимо до обговорення членами комітету.

Колеги, я знаю, Іван Григорович і Роман Павлович просили, якщо, може, ми надамо Юлії Миколаївні спочатку слово, все ж таки голова підкомітету, наша колега, вона знаходиться онлайн, їй може не все так добре чути.

Юлія Миколаївна, давайте почнемо з вас, потім Іван Григорович і Роман Павлович.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, я дякую.

До речі, а дійсно, ніхто не хоче висловитися з запрошених? Тому що в нас така дискусія була достатньо жвава при розгляді цього питання. Якщо ні, то колеги, то я візьму слово.

Я хочу сказати, що ми ж, коли цей законопроект з самого початку, я так розумію зі спілкування з членами, представниками Міністерства освіти, читали уважно статтю Михайла Винницького вчора з приводу характеристики і основної мети заявленої цього законопроекту. Я так розумію, що це два у нас було основних завдання. Перше, надати... взагалі щось вирішити з питанням, як регламентується і як здійснюється наукова робота, щоб покращити, щоб у нас не було імітації наукової роботи, яка, на жаль, сьогодні з діючим регулюванням присутня. І, по-друге, дати можливість нашим практикам, як тільки що сказав пан Михайло, заходити в аудиторію

Я хочу висловити, колеги, своє застереження з цього приводу. Я хочу сказати, що я багато років працювала завідувачем кафедри і деканом, я ці картки навантаження сама складала, рахувала по викладачах, по факультетах, по університетах, тому це питання, в якому я маю там свою експертизу. І що я бачу по результату того, який маємо ми варіант на друге читання? Чесно скажу, що я не бачу, що ми в такому вигляді зможемо досягти тієї мети, яку ми заявляли при прийнятті цього законопроекту.

З приводу того, щоб наші практики заходили в аудиторію. В чому у нас основна проблема? Вони сьогодні можуть заходити в аудиторію, ми можемо їх брати на роботу, у нас є дві проблеми. Перше це те, що людину без наукового ступеню і вченого звання ми не можемо взяти на посаду, скажемо так, доцента кафедри, а тільки доценти кафедри мають право читати лекції. Тобто фактично на сьогодні ми можемо брати практиків, але ми можемо брати їх на посаду тільки асистента кафедри або старшого викладача, а вони не мають права читати лекції, тільки семінари. І тому вони не зацікавлені, і ще вони повинні займатися науковою роботою, але це тільки тоді, коли вони йдуть в штат, якщо вони не за сумісництвом, то вони не повинні... можуть не займатися науковою роботою.

І я ж дивлюся, яка є норма в цій таблиці, яка нам дозволяє зробити так, щоб вони мали можливість заходити в аудиторію і читати лекції. Тому що заходити в аудиторію вони можуть абсолютно спокійно. І, чесно кажучи, єдина норма, яку я бачу, це те, що 30 відсотків освітньої програми можуть закривати педагогічні працівники. Але це не вирішує реальну практичну

проблему, щоб вони були мотивовані заходити в аудиторії і, головне, тому що навантаження дуже велике і, по-друге, вони так і не зможуть далі читати лекції, а тільки вести семінари, як це і сьогодні, це перше моє застереження. Можливо, міністерство зараз пояснить, яким чином вони бачать. Тому що я не почула на засіданні підкомітету аргументів.

І друге. Це те, що ось ця норма, яка дуже активно дискутується, це те, що ми з вами врегулювали, коли ми хочемо покращити науку, ми її покращили таким чином, що ми ввели регулювання, що раніше у нас в цю кількість годин, така там приблизно півтори тисячі годин, у нас врегульовувалось на рівні закону тільки те, що не може бути більше 600 відсотків навчального навантаження. І ми зараз далі почали на рівні закону врегульовувати 30 відсотків науки, не менше, 30 відсотків повинно бути, і далі для педагогічних працівників встановлюємо цю процентовку.

І я теж, чесно кажучи, я не бачу, як ця ситуація, як ця норма взагалі вирішить ситуацію, покращить науку в університетах, можливо, знову ж таки міністерство пояснить. Тому що окрім того, що ми встановлюємо на рівні закону ці 30 відсотків, я не розумію, як це вплине на якість, крім того, що ми просто врегулюємо це. Раніше це самі університети регулювали, а зараз ми це врегулюємо.

Все, колеги, у мене все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Пане Михайле, чи пане Олеже – хто з міністерства?

ВИННИЦЬКИЙ М. Я можу коротко сказати стосовно лекцій, це питання насправді внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти. Заклад вищої освіти може з рішенням вченої ради надати право читати лекції будь-якому співробітнику, який, чи науково-педагогічному чи педагогічному працівникові, це вирішується на рівні внутрішньої автономії закладу.

Стосовно відсотків і так далі, мова йде про те, що, я думаю, що добре відомо, навчальне навантаження в європейському просторі вищої освіти суттєво відрізняється від того навчального навантаження, яке є у нас, і в результаті ми маємо ситуацію, коли фізично на наукову роботу дуже часто залишається достатньо часу. Відповідно мова йде про те, що ми зменшуємо навчальне навантаження, ми врегульовуємо так само і певний мінімум для науково-педагогічного працівника, наукового навантаження. А стосовно того, що немає нормування такого наукового навантаження, я звертаю увагу, кожному викладачеві щодо того, що всі ми як викладачі плануємо, кожного року ми здаємо план, індивідуальний план роботи викладача, в якому ми так чи інакше виписуємо наші наукові роботи. Фактично воно так само і є внормоване, але на сьогоднішній день це не підкріплене є законодавством. Відповідно це означає, що у нас або ці плани не виконуються, або дуже часто вони звітуються як така собі псевдонаука.

У даному випадку цей законопроект націлений на те, щоб ці речі дещо більше врегулювати. І ми дійсно вважаємо, що це призведе до поступового покращення наукової діяльності в закладах вищої освіти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Григорович, будь ласка. Мікрофон тільки прошу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Я третій раз буду говорити на комітеті і, мабуть, ще по одному закону буду говорити. Не забуваємо, що ми в стадії війни, страшної війни, і та ситуація, яка зараз складається, коли у нас говорять, що, друзі, починайте заробляти самі. Знаєте, самі виробляти, скільки ви будете сидіти на цій, як кажуть, шії. І перше питання стає сходу – питання єдності в суспільстві, єдності.

Теорія управляемого хаосу, всі науковці тут, я третій раз цю формулу назву: якість комунікацій дорівнює індексу довіри, індекс довіри прямо пропорційний кінцевому результату – те, що ми хочемо досягти. Якість комунікації – це слухати і прислухатися, вислухати і врахувати. Сергій Віталійович часто говорить, чи з стейкхолдерами погоджено, чи ні. Ми з вами були разом на засіданні ради директорів, коли це питання обговорювалось, ви бачили реакцію.

Я хочу задати питання. Якісна комунікація відбулась, стейкхолдери головні, які будуть в цьому варитися, вони погодилися з цим законом? Якщо вони погодились, я підтримую. У мене питань немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Роман Павлович, будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. Да, колеги, всіх вітаю! Дійсно, до другого читання законопроект став ще конкретнішим і зрозумілішим. Проте у мене одне опасіння, яке я хотів би з вами зараз проговорити. Ми підтримуємо ідею про педагогічних працівників закладів вищої освіти, про збільшення їх ролі, але маємо цей закон розглядати комплексно з тими викликами, про які Іван Григорович казав. У нас зайшов на розгляд Верховної Ради кабмінівський проект про мобілізацію, і в діючому законі, і в пропозиціях педагогічні працівники закладів вищої освіти, вони не мають броні. Педагогічні працівники фахової передвищої за пропозицією матимуть бронь. Професійно-технічної освіти матимуть, загальношкільної матимуть. Немає сенсу, якщо це там чоловік призовного віку, він на повну ставку чи на 0,75 іде працювати, ну, він або піде на фронт – виконає свій обов'язок, тому що законом це не передбачено, бронь, або піде в заклад фахової передвищої освіти, де ця бронь є.

Тобто ми маємо, і ми це з комітетом і з вами обговорювали, ми вже прийняли законопроект, він не був підписаний, не вступив в силу про те, щоб педагогічних працівників закладів вищої освіти. Бо інакше ці гарні речі, які

ми тут прийняли в законі, вони не будуть працювати в повній мірі. Тому ми маємо визначитися як ми, що ми, навіщо ми це робимо. І це не ризики цього законопроекту, це комплексне питання.

Нема, так, нема, нам треба ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Про мобілізацію?

_____ . *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні, це не бронь, це мова йде про відстрочку ...*(Не чути)*

Ні, ні, дивіться, давайте я внесу ясність, бо зараз, щоб наші колеги теж розуміли, зараз в нас дискусія тут просто частково без мікрофонів. Не всі включають, тому, напевно, колеги не чули.

Що хоче сказати Роман Павлович? Роман Павлович хоче сказати, що раз, якщо в разі прийняття цього закону, ну, якась частина науково-педагогічних працівників може стати педагогічними працівниками. В нас... ми приблизно собі цифру уявляємо, плюс-мінус, да, але не готові зараз її комунікувати публічно, вона не підтверджена, да.

Але, разом з тим, в новому Законі про мобілізацію, який зайшов у Верховну Раду останній декілька днів назад він від Міноборони, нема... там мають відстрочку від мобілізації, звісно, всі науково-педагогічні працівники, все як було, і на 0,75 ставки, все як було в минулому законі. Це ми відстояли з Олександром Васильовичем на багатьох робочих закритих групах.

Але, разом з тим, що стосується педагогічних працівників, то мають відстрочку від мобілізації тільки педагогічні працівники фахової передвищої освіти, ну, з очевидних мотивів – тому що там немає науково-педагогічних працівників, да, в принципі, вони тільки останнім часом були дозволені, тому їх там небагато.

Але немає відповідно педагогічних працівників вищої освіти. І от тут є ризик, що в разі прийняття законопроекту 9600 ця категорія науково-педагогічних працівників, які стануть педагогічними працівниками, вони втрачають... Вони, в принципі, її і не мають насправді зараз, але вони її мають, відстрочку, як науково-педагогічні і перестануть мати як педагогічні. Ризик такий є.

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та очевидно!

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович говорить зараз про те, що нам бажано комітетом розглянути проект Закону про мобілізацію для того, щоб висловити позицію... А що в нас... *(Шум у залі)*

Ну, тоді давайте зробимо перерву на 5 хвилин, на 3 хвилини, поки ми перепідключимось, щоб... *(Шум у залі)*

Колеги, продовжуємо наше засідання. Добре, що всі перепідключились. В нас на секундочку десь пропало світло у Верховній Раді, але вже все добре.

Отже, продовжуючи, на чому ми зупинилися. Іван Григорович каже про те, що нам варто дати самим собі протокольне доручення розглянути проект Закону про мобілізацію на комітеті і дати комітетські правки до нього. І я абсолютно погоджуюся. Єдине, що я не хотів це робити сьогодні на засіданні комітету, тому що - питання перше - потрібно гарно попрацювати над цим, поговорити і попрацювати з міністерством: ну, а друге, найголовніше, не було жодного висновку і немає жодного висновку ще на оригінальний проект Закону про мобілізацію. Тому ми розуміємо, що він на найближчій сесії буде прийнятий в першому читанні, але я думаю, що там ніхто не буде скорочувати строки, воно просто піде повноцінно на друге читання.

І тому я одразу пропоную, колеги, і попереджаю, якщо можна так сказати, да, вивчайте Закон про мобілізацію, проект Закону. До нього справді є там дискусійні норми, ми всі про них знаємо, там і норма по аспірантах, і по педагогічних працівниках, будемо дивитися.

Але я просто попереджаю всіх членів комітету, що ми одразу після прийняття його в першому читанні зберемо засідання комітету, на якому окремо розглянемо з Міністерством освіти і науки, запросимо всіх стейкхолдерів, запросимо академії наук, університети і всіх інших, і для того, щоб ми поговорили про те, що нам, які ризики нам для системи може цей закон принести, і як ми з цими ризиками будемо всі поратися.

Я пропоную, щоб ми потім комітетськими правками, а не кожен з нас окремо за кожного стейкхолдера буде вносити правки, щоб ми на комітеті розглянули, спільну позицію мали і спільно як комітетські правки всім комітетом віднесли. Якщо не заперечуєте, Іван Григорович, да? Дякую.

Тому, Роман Павлович, справді, да, ризик таки є, але він не пов'язаний напряму з цим законом, він пов'язаний із Законом про мобілізацію. Але в комплексі, да, його треба нам розуміти і дякую, що ви звернули увагу, ми це тримали у фокусі уваги, але це буде вирішуватися в будь-якому разі не цим законом, а Законом про мобілізацію, до якого ми з вами будемо всі мати можливість подати правки.

Колеги, чи є ще хтось? Да, будь ласочка, Валерій Вікторович.

КОЛЮХ В.В. Колеги, дозвольте висловити свої зауваження щодо цього законопроекту. По-перше, почту з головного, того, що дійсно Роман Павлович підняв, що частина науково-педагогічних працівників стануть педагогічними і це призведе до зменшення і навантаження на них, що,

власне, ціль цього законопроекту. Але чи погоджується ця позиція з Мінфіном, тому що апріорі і логічно, якщо зменшення навантаження, то це збільшення викладацького складу. Тобто чи будуть додаткові ставки викладацькі для вищих навчальних закладів, чи передбачено це бюджетом? Це перше питання.

Друге питання. Якщо ми дійсно зайшли в процедуру розгляду цього законопроекту і паралельно будемо розглядати питання щодо нової редакції Закону про мобілізацію, і вивільнимо частину наукових викладацьких кадрів вищої школи виключно в категорію педагогічних працівників, це дійсно потягне за собою мобілізацію цієї частини викладачів. Тому чи не доцільно було б взагалі зняти з розгляду цей законопроект? Розглядати його в контексті того, що ми приймемо в першому читанні в Законі про мобілізацію. Це моя пропозиція.

Друге, стосовно нарахування у відсотках навантаження. Я вам говорив про те, що відсотки складаються з годин, все одно ми вернемося до годин. І як ті змодельюють години відсотки – це все вже залежить від завідувача кафедри і того як він сформує це навантаження.

І останнє, концептуальне. Я не бачу взагалі, а чому ми... Ладно, там запроваджуємо практиків для викладацької роботи в категорію лекторів без вченого ступеня, нехай буде, практики, можливо, принесуть більше користі навіть ніж теоретики, хоча це демотивує викладачів-лекторів, які не мають вченого ступеня, захищати кандидатську і докторську роботу. Але кому як. Можна без вченого ступеня викладати. Я розумію.

Але все ж таки концептуально я не розумію, навіщо розводити науково-педагогічні працівники на педагогічні, наукові, нехай займаються педагогічні працівники наукою паралельно і будуть науково-педагогічними. Тому, вибачте, але в такій редакції закону я його підтримувати не буду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович.
Колеги, міністерство.

ВИННИЦЬКИЙ М. Дивіться, я думаю, що якщо говорити про питання, яке було піднято до Закону про мобілізацію, під час перерви якраз, можливо, що Олег Ігорович зможе трішечки більше сказати по цифрах. А стосовно потреби, я вже сказав стосовно потреби введення педагогічних працівників. Мені здається, що в даному випадку ми все-таки... цей законопроект був націлений на те, щоб посилити саме наукову роботу в закладах вищої освіти. Ми розуміємо, що наші норми навантаження значно вищі ніж ті, навантаження навчальної роботи значно вищі ніж ті, які прийняті в Європейському просторі вищої освіти, а ми навіть цим законопроектом не доходимо до рівня європейського простору, але ми наближаємося набагато більше, і нам здається, що це насправді в межах нашої євроінтеграції – це важлива ініціатива для посилення саме наукової складової роботи науково-

педагогічних працівників закладів вищої освіти. А якщо по мобілізації, можливо, що Олег Ігорович може сказати трошки більше.

ШАРОВ О.І. Дякую дуже.

Шановні народні депутати, шановні колеги, я хотів би два питання тут зачепити. Це питання по додаткових ставках і питання по педагогічних працівниках. Те, що стосується додаткових ставок, то Міністерство освіти і науки зробило свої розрахунки, ми вважаємо, що додаткові ставки на цьому будуть не потрібні і в умовах, коли Постанова 1134 в державних закладах не діє, бо діє Постанова 1146, це питання не виникає і не розглядається.

Що стосується бюджету робочого часу. То при тій моделі, яка наразі записана в проекті до другого читання, ми будемо мати втрату фонду погодинного навантаження щонайбільше 4,5 відсотка у воєнний час, коли свят немає, і, можливо, тоді, коли перейдемо до мирного часу, щонайбільше трошки менше 6 відсотків. Ми вважаємо, що цей той відсоток, який спокійно буде перекрито звичайними традиційними оптимізаційними заходами стосовно ухилення адміністрацією університету від формування маленьких груп, які забирають дуже великий обсяг навантаження, і величезний обсяг буде. Ми вважаємо, що технічно 5 відсотків – це не є проблема для менеджменту закладу.

Що стосується педагогічних працівників. Сьогодні є певна кількість педагогічних працівників чоловіків військовозобов'язаних в закладах вищої освіти, в першу чергу це завідувачі лабораторій, лаборанти, інколи методисти тощо, це існуючі педагогічні працівники. І також декілька тисяч може набратися при запровадженні інституту педагогічних працівників як викладачів в закладах вищої освіти. Звичайно, тут є ще певна невизначеність, тому що деякі нормативи мають бути визначені на рівні підзаконних актів. Але ми вважаємо, що загальна кількість такої категорії повинна вклатися в межах 10 тисяч осіб в цілому і тих, хто є, і тих, хто приєднається, тобто серед педагогічних працівників закладів вищої освіти чоловіки військовозобов'язані. Більш точні дані можна буде рахувати вже тільки після ухвалення закону і погодження підзаконних нормативних актів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олеже Ігоровичу, 10 тисяч чоловіків призовного віку чи 10 тисяч всього?

ШАРОВ О.І. 10 тисяч чоловіків. У нас всього сьогодні науково-педагогічних працівників близько 100 тисяч, після прийняття закону. Тобто у нас приблизно половина тієї цифри є зараз і додати ще приблизно стільки ж.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте поррахуємо, тому що цифра справді, якщо так, то цифра суттєва. У мене є підозра, що цифра буде по чоловіках значно менша, але менше з тим, давайте до цього підготуємо в контексті того, що

казав Іван Григорович, давайте до цього підготуємося, тому що це нам важливо. Треба поррахувати, щоб ми розуміли масштаб проблеми, як її вирішувати.

Іван Григорович, будь ласка, репліка. Але це без мікрофону, вибачайте.

КИРИЛЕНКО І.Г. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Коротко перекажу колегам, про що йшла мова і Іван Григорович наголосив на необхідності, коли ми рухаємося в Європу все ж таки звернути увагу на рівень фінансування науки порівняно з європейським.

Да, бачу, пані Олександра Антонюк, Науковий комітет, будь ласка. Але давайте, колеги...

АНТОНЮК О.В. Дякую, що надали слово.

Я розумію, що, в принципі, стейкхолдери мали виступати на початку, я все ж таки хотіла зафіксувати позицію Наукового комітету. Все ж таки ми вважаємо, що, я розумію, що це певний компроміс визначити, що не більше 30 відсотків навантаження на наукових працівників, але, тим не менше, дуже небезпечно, так чи інакше це зводиться до обліку часу.

Я розумію ідеологію Міністерства освіти, пане Михайле, пане Олеже, абсолютно правильне намагання підвищити якість наукових досліджень за рахунок зменшення навчального навантаження, це правильний підхід. І в деякому сенсі можна сказати він відповідає європейській практиці обрахування full time equivalent. Але, якщо ми дивимося на реалізацію цих процедур і ми свідомі, як це де-факто буде реалізовуватися в наших умовах, це все одно зведеться до обліку ненаукового часу. І це дуже небезпечно, коли ми рахуємо в таких кількісних показниках наукові дослідження. І мені здається, одним цим законопроектом системну проблему, по-перше, якості наукових досліджень в університетах, вивільнення часу для науковців, а також воно зачіпає Трудовий кодекс, воно зачіпає тарифну сітку, воно зачіпає систему фінансування університетів, мені здається, що було б краще розглянути це більш в системному контексті. Бо одним цим законопроектом, мені здається, ми цю проблему не вирішимо, а, можливо, трошки погіршимо ситуацію. Це наша думка. Розуміємо, що, звичайно, депутати мають право приймати, вони мають політичну владу, але от з точки зору наукового середовища у нас є певні застереження.

Дякую за розуміння.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Олександра.

І перед тим я, звісно, дам слово пану Володимирі. Але, колеги, ми домовились, давайте ми зробимо, все ж таки будемо рухатись так, як домовлялися: спочатку стейкхолдери, а в кінці народні депутати. Бо після

обговорення народних депутатів давати коментарі, ну, це якось так трішечки...

АНТОНЮК О.В. Я вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, пані Олександра, все нормально, я все розумію. Можуть думки якось виникати і... але депутати обговорюють між собою законопроект якраз перед голосуванням. Тому, будь ласка, прошу звернути на це увагу.

Пане Володимире, будь ласка.

БАХРУШИН В.Є. Дякую, шановні народні депутати.

У мене теж є певні застереження, і вони відображені, зокрема, і у правках, які були подані до цього законопроекту. Я хочу звернути увагу на такі речі.

Пропонується, щоб педагогічні працівники мали граничне навантаження 60 відсотків від загального, це буде десь 930 годин. Але, якщо ми подивимось на навантаження педагогічних працівників для фахової передвищої освіти, - там 720 годин, для середньої освіти – там ще трохи менше. І буде не дуже логічно, якщо для вищої освіти буде більше ніж для фахової передвищої.

Крім того, от по ходу обговорення виникла думка, що, можливо, краще нормувати не навчальну роботу чи навчальне навантаження як таке, а час проведення навчальних занять, тобто те, що дійсно можна порохувати, і те, що усім буде більш-менш однакове.

І я хочу звернути увагу на те, що пан Михайло казав, про залучення практиків. Мені здається, що для залучення практиків нам в першу чергу треба внести зміни до дванадцятої частини статті 56, яка каже, що залучення сумісників ми можемо здійснювати тільки в окремих випадках і в разі неможливості забезпечення процесу наявними штатними працівниками. Тобто, можливо, є сенс от в той час, який є до прийняття Закону про мобілізацію, ще трохи попрацювати над цим законопроектом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Володимире.

Юлія Миколаївна.

ГРИШИНА Ю.М. Сергію Віталійовичу, я підсумую, підсумую коротко.

Колеги, я дякую пану Роману, що він підняв цю тему. Я, чесно кажучи, упустила це питання, хоча думала про це. Я ще раз хочу наголосити, що цей законопроект – це моя думка, але як людина, яка працювала з цим все життя, - ніяких змін реальних, ніяких реальних змін, які заявлені були при реєстрації цього законопроекту, їх не буде. Але якщо ми зараз приймемо його в аспекті того, на що звернув увагу пан Роман, це може спричинити, ви розумієте самі,

яку ситуацію з тими працівниками, які не будуть мати статус науково-педагогічних, а мати статус тільки педагогічних.

І тому я, дійсно, вважаю, що це ще велика небезпека, чому зараз не можна його нам взагалі голосувати. Можливо, їх потрібно підтримати, тому що це дійсно серйозне питання.

І, по-друге, я хочу вам сказати, що я в рамках депутатського контролю і як голова підкомітету з питань вищої освіти беру на себе зобов'язання, що, коли пройде там певний час, як ми і повинні з вами робити, після прийняття цього закону ми обов'язково проаналізуємо - в разі, в разі його прийняття, тому що він же повинен ще бути прийнятий, - і ми проаналізуємо, і обов'язково я проаналізую ефективність його роботи на практиці, чи дійсно підвищилась якість науки, чи дійсно в нас практики зайшли в аудиторії внаслідок того, що ми їм написали, що 30 відсотків вони можуть забезпечувати в освітній програмі. Ну, не буде такого, але дай боже, я тільки за те, щоб все покращувалося. Тому це зобов'язання я беру на себе публічно, і обов'язково його виконаю в рамках депутатського контролю, особливо ще й коли буде ваше доручення, Сергій Віталійович.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І бачу, що із задоволенням, Юлія Миколаївна.

Роман Павлович, фінальна репліка. Колеги, якщо не заперечуєте, перейдемо до голосування, бо ми вже майже годину...

ГРИЩУК Р.П. Юлія Миколаївна, ви щойно публічно взяли на себе зобов'язання перевірити ефективність цього закону, для цього його треба прийняти, для того, щоб ви виконали своє зобов'язання по перевірці його ефективності. Тому закликаю всіх проголосувати.

Моя репліка з приводу мобілізації... Юлія Миколаївна, моя репліка щодо мобілізації. В діючому законі вони не підпадають. Тобто той закон, який зайшов, - це змога виправити це. Тобто я через цю призму давав, тобто воно не змінює зараз, але дає нам можливість додати правку, і те, що запропонував Іван Григорович до другого читання, і виправити це для того, щоб цей законопроект запрацював на повну. З цим контекстом я наголошував на тому законопроекті, а цей пропоную підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Вже не буду підсумовувати. Вже ми багато проговорили про все це, колеги, тому не бачу в цьому сенсу. Я прошу підключитися народних депутатів, які у нас знаходяться онлайн, перед голосуванням.

Отже, шановні колеги, ми все уважно проговорили досить детально, тому є пропозиція наступна. Ми в першому пункті порядку денного затвердили додаткові правки народних депутатів як комітетські правки, і по самій таблиці і по проекту закону тепер до другого читання.

Ставлю на голосування проект рішення.

Перше. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 123 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо підтримки наукової роботи в закладах вищої освіти (реєстраційний номер 9600) за результатами його розгляду в другому читанні прийняти у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Доповідачем на пленарному засіданні визначити голову комітету.
Хто – за, прошу проголосувати.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталія Романівна... Не бачу, Наталія Романівна, є, за?

ППА Н.Р. Піпа – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Воронов – за.
Хто – утримався? Хто – утримався? Утримався Валерій Вікторович.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – утрималась.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Гришина утрималась.
2 – утримались, всі інші – за. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт третій. Про внесення до порівняльної таблиці проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті (реєстраційний номер 10177) додаткових пропозицій позицій народних депутатів України членів комітету. Доповідачем є Юлія Миколаївна Гришина.

Юлія Миколаївна, будь ласочка, вам слово.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергій Віталійович.

Щодо вказаного вище законопроекту, при підготовці його до другого читання у нас надійшло правок менше, хоча сам законопроект набагато більшим є за своїм змістом. Надійшло 169 правок, в тому числі сюди включені і правки народних депутатів членів комітету. Із цих правок пропонується відхилити 44, врахувати 90, врахувати частково 23 і врахувати редакційно 12 пропозицій.

Колеги, хочу сказати, що це законопроект, який заявлявся як той законопроект, який буде надавати можливість студентам змінювати свої освітні траєкторії відповідно до європейських стандартів. Ми розглянули цей законопроект на засіданні підкомітету, теж дуже уважно, всі були присутні, витратили багато часу, багато дискутували, до цього велика робота

була проведена, дякую всім, хто її зробив, тому що це непростий був законопроект і залишається. І хочу сказати, що на підкомітеті було прийнято рішення рекомендувати комітету прийняти це, відправити в зал цей законопроект для прийняття його у другому читанні.

Від себе хочу сказати, що цей законопроект, в принципі, значно покращився до другого читання, він набагато якісніший був ніж изначально, ніж Закон про наукову діяльність, тому фактично підтримую повністю те, що його направлено в зал, будемо пропонувати комітету, і дякую міністерству за цю пропозицію, тому що вона насправді є достатньо актуальною.

Все, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Шановні колеги, знов-таки як і по минулому, як і по попередньому закону, який ми розглядали, дуже плідно працювали, закон непростий, закон врегульовує достатньо серйозну сферу, це вперше така спроба її відрегулювати. Це насправді, мені здається, що в разі його прийняття і запрацювання все буде мати досить серйозний, позитивний вплив на розвиток системи вищої освіти. І, звісно, після того як ми готуємо подібні закони, які насправді непрості, ми порівняльну таблицю віддаємо Головному юридичному управлінню, яке вже дивиться на те як ми попрацювали і наскільки наші норми узгоджуються з іншими проектами законів чи ми щось не впустили. Тому це одні з тих правок комітетські, які у вас всіх є, які пропонується додати як комітетські правки для того, щоб врегулювати ті положення, які було важко врегулювати між першим і другим читанням, це ті речі, які були змінені робочою групою і народними депутатами, які брали участь в роботі робочої групи, і це пропозиції Головного юридичного управління. Якщо немає... Чи є в когось зауваження, пропозиції, доповнення до цих комітетських правок? Колеги, одну секундочку. Шановні колеги, одну секундочку, вибачте, у нас тут є одне запитання в Романа Павловича, я хочу, щоб ми його проговорили, тому що воно може бути важливим.

Роман Павлович, будь ласка, озвучте...

ГРИЩУК Р.П. Я хочу озвучити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ми зараз, вибачте, введемо просто цю правку в порівняльній таблиці, щоб ви її всі бачили у себе.

ГРИЩУК Р.П. Колеги, може, я неправильно якось прочитаю. 139-й рядок правка 131.3. Я зараз її прочитаю і, можливо, скажете, в чому я неправий і що я не так зрозумів.

Заклади вищої освіти мають право надавати додаткові платні освітні та інші послуги виключно поза діяльністю, що фінансується за рахунок коштів відповідних бюджетів або згідно з договорами, укладеними між закладами вищої освіти та фізичною, юридичною особою, яка замовляє платну освітню

послугу, от фраза "виключно поза діяльністю, що фінансується за рахунок коштів відповідних бюджетів". Тобто надання освіти, воно фінансується за кошти бюджетів, а ми кажемо про всю діяльність. Тобто я розумію, напевно, логіка була, якщо платить бюджет, то ми не можемо ще раз брати за це кошти Чи як? Але це все діяльність, називається: діяльність закладу освіти, надання освітніх послуг. Ми кажемо, що вони не можуть, не мають права надавати додаткові платні послуги по цій діяльності.

ШАРОВ О.І. Фактично це ... *(Не чути)* Значить, а є частина третя статті 73 діючого закону, в якій є практично ця ж норма, яка трошки тут змінилася у зв'язку зі зміною термінології. Зараз вона звучить так: державні і комунальні заклади вищої освіти мають право надавати додатково платні освітні та інші послуги виключно понад обсяги, встановлені державним стандартом та поза діяльністю, що фінансується за рахунок коштів відповідних бюджетів.

Оскільки у нас змінюється багато що і приватні заклади працюють на бюджеті, можуть отримати бюджетні кошти і все інше, то це просто приведення у відповідність з новою термінологією, зміст, в принципі, не змінився.

_____ . *(Не чути)*

ШАРОВ О.І. Ну, справа в тому, що, наприклад, поселення в гуртожиток – це не освітні послуги, проживання в гуртожитку. Тобто...

_____ . Задача в оренду освітніх площ...

ШАРОВ О.І. Задача в оренду освітніх площ – це окрема процедура, а тут мова йде про послуги, і є наказ 2010 року Міністерства освіти, Міністерства фінансів, ще кимось, де визначений цей перелік цих додаткових послуг, в принципі, для державних і комунальних цей перелік вичерпний. Приватні можуть надавати інші послуги, но їх там ще треба придумати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пан Володимир підняв руку. Будь ласка.

БАХРУШИН В.Є. Да, я хочу додати до того, що Олег Ігорович сказав, що те, що відповідає стандарту, це формальна освіта, і це є основні послуги, а не додаткові. А додаткові – це в першу чергу може бути неформальна освіта, курси, тренінги і так далі. І те, що визначено... те, що не є освітніми послугами також. І тому мова йде про те, що основні послуги, тобто здобуття вищої освіти – це фінансується за рахунок договору, а все інше – от те, що регулюються цією частиною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Володимир.

ГРИЩУК Р.П. Дякую, Олеже Ігоревич, да, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Павлович знімає своє питання.

Отже, шановні колеги, я прошу вив вивести на екран тоді членів комітету. Дякую.

Отже, шановні колеги, тоді переходимо до прийняття рішення. Ставлю на голосування проект рішення комітету по цьому питанню.

Перше. Інформацію всіх виступаючих взяти до відома.

Друге. Відповідно до пункту 4 частини першої статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", керуючись частиною шостою статті 118 Регламенту Верховної Ради України розглянути, затвердити та внести до порівняльної таблиці проекту Закону, реєстраційний номер 10177, пропозиції, які у вас всіх роздані в проекті рішення комітету. Третє, контроль за виконанням цього рішення покласти на голову комітету.

Прошу голосувати. Хто – за?

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Всі – за. Дякую, колеги. Одноголосно. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт четвертий, власне, про сам проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті (реєстраційний номер 10177).

Юлія Миколаївна, будь ласка, знову вам слово.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, я фактично доповіла вже по цьому питанню про все, що відбулося на підкомітеті, про те, які рішення прийнято на підкомітеті рекомендувати комітету, доповіла про кількість правок і сказала від себе декілька гарних слів щодо цього законопроекту. Все. Тому...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна. Дякую вам щиро.

Бачу руку. Олена Колобродова, будь ласочка.

КОЛОБРОДОВА О.В. Дякую, Сергій Віталійович.

Доброго дня, шановні народні депутати. У нас застереження, навіть питання щодо новели, яка вноситься пунктом 26 розділу XV "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про вищу освіту". Це стосується заочної і вечірньої форми навчання, які такою новелою фактично

скасовуються. Я хочу нагадати, що Міжнародний пакт про економічні і соціальні, і культурні права...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Олена, пані Олена, секундочку. Ви, вочевидь, дивитеся, у вас, напевно, немає таблиці до другого читання. Мені здається, що цю норму ми прибрати ще з... я вже не пам'ятаю, коли. Дуже давно прибрати цю норму. Там нічого не скасовується, все нормально.

КОЛОБРОДОВА О.В. Я вам дуже-дуже вдячна, тому що в нас дуже було категоричне застереження. Дуже дякую. Дійсно, таблиці до другого читання в нас немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Олена, я вважаю, що це якесь наше недопрацювання в комунікації між секретаріатом і офісом. В будь-якому разі я прошу його посилити з обох боків для того, щоб ми все ж таки... щоб ви мали фінальну таблицю і бачили все, що ми доопрацьовуємо до другого читання.

КОЛОБРОДОВА О.В. Виправимося. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Олено.
Пане Володимире, будь ласка.

БАХРУШИН В.Є. Шановні народні депутати, я дуже прошу підтримати цей законопроект, він євроінтеграційний, він дає шлях для розвитку системи вищої освіти. Безумовно, можна покращувати певні норми, але це можна робити до нескінченості. Мені здається, в тому вигляді, в якому він є зараз, це законопроект, який буде корисним і який дасть змогу вже наступного навчального року університетам працювати краще.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Володимире.

Ми тут якраз обговорюємо, поки були вимкнені мікрофони, що якщо пан Бахрушин без зауважень підтримає законопроект, ми тут точно гарно попрацювали всі разом. Дякуємо. Навіть не пам'ятаю, чи було таке, якщо чесно. Але якщо і було, то вже дуже давно.

Колеги, ну, вже краще і не скажеш, ніж пан Володимир, тому переходимо до прийняття рішення. Ставлю на голосування... Якщо немає, вибачте, заперечень, застережень, зауважень? Немає. Окей, тоді переходимо до прийняття рішення.

Отже, ставлю на голосування проект рішення.

Перше. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 123 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України" проект Закону України про внесення змін до деяких законів

України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу у вищій освіті (реєстраційний номер 10177), поданий Кабінетом Міністрів, за результатами його розгляду в другому читанні прийняти в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Доповідачем на пленарному засіданні визначити Юлію Миколаївну Гришину.

Хто – за? Прошу проголосувати.

ЛИС О.Г Лис – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно.

Переходимо до наступного пункту порядку денного.

Пункт п'ятий. Про внесення змін до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених (реєстраційний номер 10218), поданий Кабінетом Міністрів України.

Доповідачем є представник уряду, заступник міністра, вочевидь, пан Денис Курбатов, співдоповідачем – Валерій Вікторович Колюх.

Почнемо з міністерства. Пане Денисе, будь ласка, вам слово.

КУРБАТОВ Д.І. Доброго дня, шановні народні депутати, шановні колеги! Розглядається законопроект, який був внесений урядом України у вересні 2023 року, щодо внесення змін до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" з питань дослідницької інфраструктури і підтримки молодих вчених.

Головною метою цього законопроекту є фактично гармонізація термінологія, яка існує в європейському дослідницькому просторі, з тим, що є в нас в Україні. Окремо вводиться цілий ряд понять, які стосуються відкритої науки, дослідницьких даних, метаданих, fair-даних, електронної інфраструктури, понять постдокторант, постдокторальні наукові дослідження, постдокторантура. Важливо, що визначається процедура створення і ведення реєстру дослідницьких інфраструктур у складі Національної електронної науково-інформаційної системи, яку ми зараз продовжуємо розбудовувати. Уточнюються повноваження рад молодих вчених, розширюються можливості надання окремої грантової підтримки Національним фондом досліджень за напрямом підтримки навчання в аспірантурі, докторантурі, інтернатурі тощо.

Під час розгляду цього законопроекту виник ряд зауважень, які ми пропонуємо. Вже створена певна робоча група, і вони можуть бути, на нашу думку, відпрацьовані і до другого читання.

У мене все. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Денисе.

Валерій Вікторович Колюх, голова підкомітету. Будь ласка, Валерій Вікторович.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, законопроект про внесення змін до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених (реєстраційний номер 10218) став предметом детального вивчення на засіданні підкомітету. Вивчивши всі зауваження заінтересованих сторін, ми прийшли до висновку, що всі вони в більшість мірі стосуються уточнення саме визначень, правового визначення тих чи інших понять.

Тому за результатами доопрацювання ці всі зауваження можна буде усунути до другого читання. Тому підкомітет з питань науки та інновацій рекомендує комітету прийняти його за основу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович.

Колеги, хтось хоче доповнити? Бо вчора підкомітет плідно попрацював над цим. Якщо немає доповнень, то переходимо тоді до прийняття рішення.

Отже, ставлю на голосування проект рішення комітету.

Перше. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених (реєстраційний номер 10218), поданий Кабінетом Міністрів України, до порядку денного сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність" щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Доповідачем від комітету на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити Валерія Вікторовича Колюха.

Хто – за? Прошу проголосувати.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Одноголосно. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт 6: про проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо

фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам (реєстраційний номер 10399), поданий Кабінетом Міністрів України. Доповідачем є представник уряду, співдоповідачем – Юлія Миколаївна Гришина, голова підкомітету.

Від уряду, пане Михайле, будь ласка, вам слово. В мікрофон, будь ласка, тільки. Дякую.

ВИННИЦЬКИЙ М. Я трішки хвилююся, перепрошую.

Отже, ми розуміємо, що цей проект акта розроблено на виконання стратегії розвитку вищої освіти на 2022-2032 роки, а цей документ так само був розроблений на виконання доручень Прем'єр-міністра України Шмигала за результатами наради, яка відбулася ще минулого року. Я нагадую, що на комітетських слуханнях саме в цьому комітеті було дуже багато зауважень на початку, перепрошую, на весну чи під час літа, коли розглядалося саме державне замовлення, перепрошую, самої дати не пам'ятаю, вибачте, але були дуже серйозні зауваження стосовно чинної системи державного замовлення, як вона насправді не дуже вдало працює.

На виконання цих всіх доручень було розроблено цей проект акта, ним передбачено внесення змін до Закону України "Про формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів", дуже довга назва законопроекту... закону, вибачайте, а зміна строків складення середньострокового прогнозу пропонується з метою визначення зведених проектів обсягів державного замовлення та подання їх Мінфіну для своєчасного включення їх до проекту Закону про Державний бюджет України на відповідний рік.

Мова йде в цьому законопроекті про... передбачено умови забезпечення працевлаштування осіб, які проходять за системою державного замовлення, так само забезпечення права на здобуття вищої освіти шляхом безоплатного навчання за державним або регіональним замовленням з повною або частковою оплатою навчання за рахунок державних грантів, пільгових довгострокових кредитів та навчання для здобуття вищої освіти, ваучерів. Передбачено також спеціальні умови прийому на навчання, для оплати послуг за навчання для здобуття вищої освіти для окремих категорій громадян, яким належні є державні пільги, мається на увазі державна пільгова підтримка.

І мова йде про покращення мотивації для навчання, і подальшого працевлаштування під конкретні робочі місця фахівців за відповідними спеціальностями. Розширюється перелік способів фінансування за рахунок коштів загального Фонду державного бюджету. Найважливішою, очевидно, новацією цього законопроекту – це запровадження системи державної цільової підтримки, яка в народі називається державним грантом. Очевидно, тут є достатньо така суттєва зміна, яка передбачена. За фінансовими розрахунками Міністерства освіти на сьогоднішній день в нас є 40 відсотків

осіб вступників, які отримують державну підтримку в сумі 100 відсотків вартості свого навчання, а 60 відсотків наших вступників проходять по контрактах. І цей законопроект фактично пропонує змінити це співвідношення, а ми бачимо можливість на сьогоднішній момент, щоби 60 відсотків вступників отримували державну підтримку свого навчання. Нагадаю, це від 40 відсотків до 60 відсотків, але ми це пропонуємо зробити таким чином, що ми відходимо від такого чорно-білого розрізнення бюджетник-контрактник, а частина осіб, які вчаться за контрактом, будуть отримувати державну цільову підтримку в формі гранту.

Так само передбачається збереження державного замовлення і навіть його підсилення на деякі спеціальності, які, очевидно, є потрібні для розвитку держави. Мова йде в основному про такі необхідні спеціальності, як медик, педагог, деякі спеціальності інженерні, ті, які користуються особливою підтримкою держави, а там передбачається і повне державне замовлення, і підвищена стипендія, і так само гарантоване перше робоче місце.

Я розумію, що може бути багато запитань від народних депутатів, але в даному випадку це законопроект, який достатньо вже багато обговорювався і на уряді, і погоджений він є зі всіма центральними органами виконавчої влади, в тому числі і з Мінфіном, наголошую. І ми надіємося, що буде так само і позитивно сприйнятий залом і народними депутатами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Михайло.
Юлія Миколаївна, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергій Віталійович.

Колеги, ми на цей законопроект отримали експертні висновки, дякую всім тим, хто попрацював, тому що так само законопроект є достатньо великим, змістовним, він намагається змінити парадигму, пропонує зміну парадигми. Тому дякую всім, хто його опрацював і надіслав нам свою експертну думку.

Перше. Як завжди, хочу звернути вашу увагу на висновки Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України. Ми отримали дуже велику кількість зауважень. Ми на підкомітеті розглянули цей законопроект, ми детально пройшлися по всіх висновках, тому дозвольте мені не зачитувати їх, тому що зауважень по кожному висновку у нас достатньо багато і вони є у кожного, щоб ви мали можливість подивитися. І ми фактично їх пройшли на підкомітеті, тому я просто загалом охарактеризую, особливо що стосується ГНЕУ, тому що це важливо, що висновків... зауважень дуже багато. Це сторінки зауважень, з них переважна більшість цих зауважень по суті, є декілька тільки техніко-юридичних, всі інші – це зауваження по суті. І я хочу відмітити ті зауваження, які стосуються Конституції України.

ГНЕУ звертає увагу народних депутатів на те, що в двох напрямках цього законопроекту вони вбачають порушення Конституції.

Перше. Про що йде мова? Мова йде про те, що цей законопроект містить інший погляд, доопрацьований, на виплату соціальних стипендій додається норма про те, що додатковою підставою для отримання всіх соціальних стипендій є відповідність студента, відповідність... така підстава для отримання стипендії, як відповідність фінансова економічного стану сім'ї. Якщо коротко охарактеризувати, то у нас прав на соціальну стипендію мають студенти, які є постраждалими внаслідок Чорнобильської катастрофи, внаслідок Революції Гідності, бойових дій, участі в бойових діях і будь-які інші, цілий перелік ось таких серйозно достатніх підстав. І коли призначалася соціальна стипендія з самого початку, то саме це було реальною підставою, яка враховувалася державою, що якщо діти постраждали внаслідок таких жахливих подій, вони мають право на соціальну стипендію. Зараз цей законопроект пропонує додати і фінансовий стан сім'ї, і в цьому плані ГНЕУ вбачає порушення Конституції, оскільки Конституція прямо говорить, що не допускається в законах звуження прав осіб. Це перше щодо порушення Конституції.

І друге. Так само в рамках недопустимості обмеження прав в нових законах, мова йде про те, що в цьому законопроекті знімається мінімальне гарантоване державою, це обсяг державного замовлення. Тобто той відсоток наших дітей, які отримують право навчатися безкоштовно, який гарантується державою на рівні закону, ця гарантія тут знімається. І тут вбачається так само порушення Конституції, я тут не можу не звернути на це вашу увагу. Всі інші зауваження, будь ласка, маєте можливість з цим...

_____. Юлія Миколаївна, у нас техніка виключилась. Немає трансляції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, вибачте, у нас знову щось з електрикою у Верховній Раді щось сьогодні відбувається. Повертаємося знову до продовження засідання, Юлія Миколаївна, ми вочевидь пропустили якусь вашу частину, мені здається, про два зауваження про ГНЕУ...

ГРИШИНА Ю.М. А на чому ми зупинились?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Два зауваження про ГНЕУ ми почули і що всі мають право виступити по іншим зауваженням. А от після цього ми вже не чули нічого.

ГРИШИНА Ю.М. Да, я там виправилася, не мають право, а мають можливості ознайомитися з іншими зауваженнями, оскільки немає сенсу їх всі зачитувати, то буде до обіду.

Отже, тепер далі, що стосується міністерств...

ГОЛОВУЮЧА. А обід скоро, вибачте, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Не так і скоро, так десь через декілька годин.

Сергій Віталійович, далі міністерства. А по міністерствах: Міністерство економіки підтримує, Мінсоц підтримує, Міністерство освіти є розробником. Національна академія наук в цілому підтримує із зауваженнями і пропозиціями. Спілка ректорів висловила свої зауваження і пропозиції. Профспілка працівників освіти і науки, зважаючи на порушення Конституції, просять зняти з розгляду. І останнє, ми отримали експертний висновок від Профспілки трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України, які нам повідомили про надходження звернення профспілкової організації Державного університету економіки і технологій з постатейними пропозиціями щодо доопрацювання цього законопроекту. Це все щодо тих експертних висновків, які ми отримали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

ГРИШИНА Ю.М. Дозвольте додати, що ми розглянули все це на засіданні підкомітету. І чим закінчилося, тим, що рішення не прийнято, голоси розділилися і на розгляд комітету виноситься пропозиція прийняти рішення на засіданні комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Так, я не знаю, чи спочатку, може, репліку Міністерства освіти, якщо є бажання. Якщо ні, то я хотів би попросити репліку, ну, відповісти на зауваження Юлії Миколаївни Міністерство фінансів.

Пане Романе, я бачу, що ви з нами, заступник міністра Роман Єрмоличев. Якщо можна, прокоментуйте, будь ласка, це зауваження, яке стосується соціальних стипендій і визначення фінансового стану, це питання, яке було. І взагалі позиція Мінфіну, будь ласка, до цього законопроекту.

Пане Романе, вам слово. Включіть тільки мікрофон.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дякую. Шановні колеги, шановні народні депутати, можливо, давайте, дійсно, про соціальні стипендії, а потім в цілому.

На наш погляд, соціальні стипендії – це не про звуження прав, а в принципі, мабуть, про розширення прав тої категорії студентів, хто не підпадає просто під якусь категорію. Ну, тобто батьки чи сім'я не має великих доходів, але ця дитина не попадає під якусь категорію, яка визначена діючим законодавством. В даному випадку ми говоримо про справедливість як Мінфін, про те, що якщо батьки цієї сім'ї можуть дозволити оплачувати чи утримувати цю дитину, то, мабуть, все ж таки це справедливо, що батьки можуть це зробити, а держава повинна підтримувати тих дітей, які реально в скрутному становищі. І тому не треба розцінювати це, на мій погляд, що це

про звуження прав. Навпаки, коли ми опрацюємо механізм доходів сім'ї кожного студента, то це, навпаки, може бути, навпаки, більша кількість таких студентів, виходячи з майнового стану.

Повторюся, міжнародні наші партнери, у нас всі видатки на сьогодні необоронного призначення фінансуються за рахунок міжнародних партнерів, і ви це чудово знаєте. Є дискусія по меморандуму щодо Мінсоцполітики, які... зараз і позиція уряду про те, що всі соціальні виплати мають бути прив'язані саме до майнового стану, що має бути адресність цих виплат. Тому давайте, дійсно, попрацюємо і виважено підійдемо до цього, ніхто не говорить про забирання в студентів права на отримання соціальної стипендії. На мій погляд, це взагалі буде розширення.

Тепер щодо законопроекту в цілому, хвилин 5, я надіюся. Ви чудово знаєте, що Мінфін за реформу вищої освіти, але тут треба розуміти форму, яким чином ми хочемо цього досягнути. Що відверто спонукало до розробки цього законопроекту? Всі чудово, мабуть, знають, це критика діючого механізму державного замовлення, що уряд формує державне замовлення в більшій мірі на некон'юнктурні спеціальності. І таким чином Міністерство освіти почало розробляти цей законопроект. Що в результаті ми отримали? Ми тепер таким чином державне замовлення на некон'юнктурні спеціальності переводимо в частину грантів і тепер будемо називати словом "гранти". Але воно буде ж те саме, професія то буде та сама, дитина як вибирала професію, умовно не буду нікого ображати, журналіста, так і буде обирати журналіста, але тільки буде отримувати ці кошти, держава буде платити не на пряму вищому навчальному закладу, а конкретному студенту на картковий рахунок. Але ж професія то залишиться журналіст, вона як була, так і буде. Тому я вважаю, що тут ми трошки підміняємо поняття тим, що ми по факту нічого не міняємо, ми просто гроші, які давали на пряму вищим навчальним закладам на ті самі професії, будемо давати на карткові рахунки студентам.

Тепер щодо карткових рахунків студента і щодо фінансування взагалі. На сьогодні теж ви всі чудово знаєте, фінансування здійснюється на пряму вищим навчальним закладам. Можна по-іншому, да, по-різному дивитися механізми фінансування. Але що передбачає проект закону? Проект закону передбачає, що гранти отримують карткові рахунки студентів. Що в даному випадку студент повинен зробити логічно? Прийти з цим грантом щомісячно, як передбачає знову проект закону, і заплатити вищому навчальному закладу.

А тепер отримується ситуація: а якщо гіпотетично 10 відсотків студентів не дійде до вузу і не заплатить внаслідок якихось причин: хвороби, виїзду за кордон і все інше. Ці кошти де зависають? В банківських установах, можливо, в одній якійсь банківській установі. Тоді питання, до чого, що тоді вуз має робити? Бігати за цим студентом і ловити його за руку, заплати, заплати? Чи хто має судитися з тим студентом, який невчасно оплатить навчання? Хорошо, що робити вузу, коли буде відсутність ліквідності у вузу

конкретного про виплату заробітної плати? Тому питань багато, відповідей поки ми як Мінфін не отримали,

Третє питання – щодо професійної освіти. От ми всі говоримо на різних нарадах, коли ми збираємося по професійній освіті, ми говоримо: а як же ж нам розширити доступ до професійної освіти, на іншій нараді щодо розвитку вищої освіти ми говоримо: а як же ж нам розширити доступ до вищої освіти. Те, що кажуть зараз представники Міністерства освіти, що цей законопроект розширює можливість доступу до вищої освіти. В мене питання: а де тоді професійна освіта, де робітничі кадри? Яким чином політика уряду, політика держави... має бути це комплексно, що робити. Де візьмуться діти на вищу освіту, а де візьмуться діти на професійну освіту?

І третє питання, можливо, непопулярне, але я не можу його не сказати: про надання доступу до освіти, до вищої освіти, виходячи із критеріїв, виходячи з категорійності. Тобто преференції надаємо конкретних, це як питання до соціальних стипендій. Що ми вищу освіту говоримо про те, що вони мають діяти, виходячи з якихось категорій, будь-яких категорій. Але, відверто, давайте будемо чесні, це ж не про вищу освіту і не про якість вищої освіти, ми говоримо про дитину, яка може гіпотетично не вчитися, але оскільки у неї є право на це, вона 5 років провчиться, вона отримає ця дитина диплом, держава заплатить за навчання, і цілком розуміємо, що ця дитина по професії не піде працювати. Останні дані статистики фонду безробіття ми всі чудово знаємо: це 60-70 відсотків людей у фонді зайнятості – це люди з вищою освітою, які працюють не за професіями, або шукають. І тоді питання ефективності використання бюджетних коштів на вищу освіту: для чого ми вчимо і для кого ми вчимо?

Дякую. Вибачайте, якщо когось образив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Володимирович, все нормально. Нікого. Все добре.

Іван Григорович, будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановні колеги, я знаю, що рішення підкомітету, вчора розділилися, Юлія Миколаївна це сказала. Друзі, законопроект треба знімати з розгляду, негайно знімати. Немає єдності в уряді. А я ж назву зараз головного стейкхолдера, якого взагалі ніхто не чув. У нас є одна з авторитетних, найбільш авторитетних громадських організацій – Українська спілка промисловців і підприємців (УСПП). На базі указу Президента створений антикризовий штаб. Я маю честь приймати участь в кожному засіданні і зараз о 13:15 я теж буду в Кінаха. Друзі, треба побувати там і Мінфіну, і іншим зацікавленим особам. Ми для кого це все робимо? Західні партнери, на які щойно надіслався колега, західні партнери нам говорять: заробляйте вже і фінансуйте те, що вам треба, за рахунок власної економіки.

Цей закон, який написав Мінфін, я відчуваю, що Мінфін більше писав цей закон, бо зрозуміло, вони дивляться на фінансову сторону питання, це

закон про деіндустріалізацію української економіки. Деіндустріалізацію. Ми ким будемо після війни? Економічне відновлення. Ким ми будемо?

Я прошу, Сергій Віталійович, я буду наполягати зняти питання з розгляду, поки ми не отримаємо висновок головного стейкхолдера – Українського союзу промисловців і підприємців. Ми для них готуємо кадри, вони найбільше зацікавлені сьогодні в прийнятті саме такого закону.

Ми кого готуємо? Ми кому в першу чергу даємо кошти для того, щоб саме таких професій нам було вдосталь, відносно вдосталь після війни і навіть в воєнний період? Тому ці всі ігрища з грантами, з усім цим – немає світла в кінці тунелю, а головні стейкхолдери запідозрили, що цей закон – деіндустріалізація. Цей закон не допомагає готувати кадри вищої кваліфікації: інженерів, інженерно-технічних, інженерно-конструкторських працівників, те, що зараз захлинається армія, те, що захлинається оборонка і те, що захлинається, дефіцит, економіка реальна.

Тому, Сергій Віталійович, велике прохання, поки ми не отримаємо висновки тих, хто зацікавлений в першу чергу, зацікавлена українська економіка в кадрах вищої кваліфікації, те, що зараз і фронт показує, чого нам не вистачає. Кустарщина сьогодні. Ми кустарщиною будемо воювати, а потім кустарщину відновлювати? Поки не буде висновку колегіального органу, яким є УСПП, і на базі створений указом Президента Антикризисний штаб по відновленню України, економіки, голосувати ми не будемо за цей законопроект і взагалі, якщо він тільки ввійде в зал – червоними кнопками будемо голосувати. Він відірваний від реального життя. Вибачте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.

При всій повазі до УСПП, де я колись працював на одному з перших місць роботи, не можу погодитися насправді з тезою, тому що насправді цей законопроект якраз захищає державне замовлення, зокрема і на інженерних спеціальностях, які важливі для держави. І мені здається, що він якраз посилить підготовку інженерів. Але ми з радістю будемо дискутувати і обов'язково треба буде залучити до робочої групи в разі прийняття цього законопроекту в першому читанні, до другого читання треба буде залучити представників особливо промисловості для того, щоб захистити і ми не нарobili тут помилок. Тут я з вами погоджуюся, Іван Григорович, абсолютно. Іван Григорович, абсолютно погоджуюся, да, це важливе зауваження, я вам щиро дякую за те, що у вас болить за українську економіку, це ви робите послідовно і системно, за що ми вам вдячні і часто вказуєте риторично куди нам рухатись.

Роман Павлович, будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. У мене два питання. Перше – це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І Юлія Миколаївна потім.

ГРИЩУК Р.П. Перше – це в продовження виступу Івана Григоровича, це дійсно про інженерні спеціальності, про авіоніку, про ті спеціальності, які нам потрібно фінансувати з бюджету повністю, які нам потрібні будуть для відновлення. Я б тут би хотів коментар, щоб і на моє питання, і на Івана Григоровича відповіли чи цей закон... Які ми гарантії матимемо, що це все буде в державному замовленні і повне фінансування для здобуття таких спеціальностей? Це перше моє питання. А друге – у випадку прийняття цього закону в першому читанні і скоро в другому чи готові ми на цю вступну кампанію запроваджувати вже цей механізм?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Павлович.

Давайте ми вже попросимо Міністерство освіти прокоментувати. Пане Михайло, будь ласка.

ВИННИЦЬКИЙ М. Іван Григорович, якщо дозволите, я дуже коротко скажу. Я з величезною повагою ставлюся до УСПП і я думаю, що тут немає сумніву, що Український союз промисловців і підприємців представляє так само дуже важливий елемент наших стейкхолдерів. Але так само звертаю увагу, що є Федерація роботодавців, яка висловила насправді підтримку даних ініціатив. Так що тут є неоднозначно, мені здається, позиція сфери бізнесу. Але в будь-якому випадку очевидним є те, що між першим і другим читанням потрібно буде краще комунікувати і потрібно буде отримати вже офіційно їхню позицію так само як ви і казали.

А стосовно позиції, яка була щойно озвучена представником Міністерства фінансів, чесно кажучи, мене трошечки дивує, тому що саме про те питання, про яке говорила Юлія Миколаївна, щодо економічного обґрунтування, те, що в законопроекті передбачено економічне обґрунтування пільг, це якраз і Міністерство фінансів наполягало на це. Я хочу звернути увагу, колеги, що, вибачте, можливо, некоректно, але, тим не менше, скажу, цей законопроект насправді націлений на те, щоб зберегти державне замовлення, тому що ми на сьогоднішній день маємо таку ситуацію, що є певні, скажемо так, ініціативи всередині в уряді, і не тільки в уряді, а і поза урядом, щоб державне замовлення, яке на сьогоднішній день існує за тою системою, звести його фактично до мінімуму. Якщо не буде прийнятий цей механізм грантів, ми ризикуємо отримати вже в 25-му році дуже серйозно зменшені обсяги фінансування вищої освіти і будемо тішитися, що зберегли застарілий механізм державного замовлення.

На сьогоднішній день пропонується інший механізм – збереження державного замовлення і розширення його, і планування за новим механізмом, який є значно більш ефективним, і так само збереження якраз тих можливостей здобуття вищої освіти для категорій населення, які хочуть самореалізуватися.

Тут я, вибачте, Іване Григоровичу, маю з вами все-таки не погодитися з термінологією. Мова не йде про деіндустріалізацію, навпаки – мова йде про

уможливлення переходу до постіндустріального суспільства, де в першу чергу вища освіта продумана і покликана для того, щоб людина мала можливості максимально себе сама реалізувати не як замовлений фахівець, а як людина, яка має свою власну суб'єктність. От про те йде мова в цьому законопроекті, де гроші йдуть за студентом, де студент приймає власний вибір стосовно закладу вищої освіти, стосовно спеціальності. І я нагадую, що в комплексні з попереднім розглянутим законопроектом про індивідуальні освітні траєкторії якраз мова йде про посилення тієї суб'єктності індивідуального студента.

Цими інструментами ми хочемо забезпечити повноцінного суб'єктного громадянина. І саме ті інструменти є, з одної сторони – траєкторія, з іншої сторони – фінансування. Це два насправді законопроекти, які, я нагадаю, вони обидва урядові, які йдуть в парі. Тому, вибачте, не про деіндустріалізацію, а навпаки – про модернізацію і про перехід до більш постіндустріальної парадигми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маленька репліка. Я повертаюся до того, що сказав на самому початку при розгляді першого законопроекту. Якість комунікацій дорівнює індексу довіри. Скільки зауважень до цього законопроекту. Ви дивіться, у мене своя суб'єктивна точка зору, бо я підозрюю, що ні, не все так. Ви мене не переконали. Ви не переконали Раду ректорів, ви не переконали УСПП. Переконайте, переконайте, що це воно.

Міністерство фінансів говорить речі, від яких ми дивуємося. Нема в уряді єдності, в ключових структурах – в Мінекономіки, Мінфін, Міносвіти. Ви трактуєте так, а хтось между строчек трактуватиме по-іншому, а виконання в Україні, це наша особливість українська – кожний читає так, як він читає його. І саме "правильно" читає (в лапках) Міністерство фінансів: воно не дає просто грошей. І ми потім б'ємося тут при прийнятті бюджету, що передбачено на наукову, науково-технічну діяльність от стільки ВВП, а воно в 10 разів менше. Так голосували ж разом, так і уряд був на трибуні, так і Президент тоді підписав тодішній цей законопроект, який став законом. А в нас в 10 разів менше. Так хто тут не доопрацював? Де на комунікації ми втратили, що зараз нам соромно? І це ж до війни було, це ж не під час війни. Ось звідки починається деіндустріалізація.

Тому я вибачаюся, дотягніть цей закон, щоб він був таким, що влаштовує всіх, і потім буде виконуватися. Не буде потім відчуття того, що за спиною тобі хтось вставить, вибачте, ножа в спину, не доведи Господи, в прямому смислі цього слова. Щоб хтось не почитав так, як вважає за потрібне почитати, і ми потім... ну, так вийшло, у нас не отримується – цього щоб не було. Бо потім, коли розглядаємо бюджет, і ми за залишковим принципом, но нам більше не дають.

Колись один із Прем'єрів, назву, Віктор Ющенко, коли йому задали питання, що ви ж розумієте, що якщо ми тут не підтримаємо сільське господарство, ціни ж виростуть. А він дивиться в очі і каже: а це твоє

питання, це твоя кафедра, для цього є Мінфін і Мінекономіки, ти займайся, щоб у нас було, а вони нехай займаються, щоб для цього було. Ми стараємося потім увійти в положення кожного і втрачаємо саме головне, саме головне, що перспектива України в освіті і в науці. А вже потім і економіка, все інше, інше і інше. Даємо туди фахових, даємо туди підготовлених людей, даємо туди потужний інтелектуальний потенціал – відчуваємо себе гордо, не даємо – тоді в гаражах збираємо дрони.

Вибачте за емоції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу. Розуміємо.

Юлія Миколаївна, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергій Віталійович. Після Івана Григоровича, звичайно, тим більше коли він виступає, розширено говорити складно, але я спробую.

Колеги, дійсно, законопроект викликав багато дискусій у суспільстві, у професійному середовищі, він багато дискусій викликав у нас на підкомітеті, і, звичайно, ми всі розуміємо, що система держзамовлення є достатньо застарілою, це, по-перше, її потрібно змінювати – це, по-друге. Але, по-третє, ніхто там особливо останні роки, як ми виявили на комітеті, з виконавчої влади і не працював над тим, щоб вона нормально працювала, та, яка хоча б є, що призвело до великих збитків, і, можливо, призвело, а, можливо, ні, це вже не нам розбиратися. Але наша задача зробити так, щоб кошти держави виділялися на освіту ефективно і дійсно держава готувала тих спеціалістів, які їй потрібні, вкладала в це би кошти, і ці спеціалісти потім йшли працювати за спеціальністю.

З приводу цього законопроекту що я хочу відмітити, тому що це важливо.

Перше. Бюджетний кодекс. Ми не бачимо в цьому законопроекті пропозицій змін до Бюджетного кодексу, а вони повинні бути, оскільки у нас в Бюджетному кодексі передбачено, що до державного замовлення, до державних коштів, тільки система державного замовлення. Тобто фінансування державного замовлення. Там немає грантів, там немає інших моментів, в даному випадку гранти повинні там бути, і цей закон не буде працювати без внесення змін до Бюджетного кодексу. Це важливо, і про це говорить ГНЕУ, і це є в усіх інших зауваженнях.

Друге, про що потрібно сказати. В продовження того, про що Роман Єрмоличев говорив. Тут багато таких норм, знаєте, воно трохи як... тобто це... Я дякую міністерству за те, що вони зробили цей законопроект і стали на шлях ось ідей цього законопроекту. Це дійсно дуже важливо і це потрібно робити. Але ось на підкомітеті виступав Олег Ігорович Шаров і сказав про те, що це революційний законопроект, я хотіла б сказати, що революційною є ідея цього законопроекту. Законопроект по своїй суті, на жаль, містить

багато норм, які при детальному розгляді, вони такі, що ти розумієш: воно не буде працювати.

Те, що сказав Роман, гроші будуть перераховуватись, що буде далі? Де ті гроші будуть діватися, як забезпечити повернення їх в університети? У нас питання: абсолютно не прописано в законі бачення, яким чином, коли особа отримує державний грант, будуть іти пропозиції від роботодавців, а якщо жодної пропозиції не буде, що робити, як ви примусите роботодавців, щоб були пропозиції? Для того, щоб ця система працювала, повинні бути пропозиції. А якщо пропозицій буде 3 на 100 студентів? А якщо буде 103 на 100 студентів, якась буде краща, якась буде гірша, – як вони будуть розподілятися?

Це ніхто не знає, як це буде працювати. Закон повинен дати алгоритм, рамку хоча б, а зараз це просто пряма корупція. Ну воно нібито так виглядає, як от, знаєте, як казка якась: ми за все хороше проти всього поганого.

Відпрацювання, обговорювали на підкомітеті. В мене так само викликають питання систем впровадження, відпрацювання. У нас колись в Радянському Союзі Кодекс законів про працю передбачав трудову повинність, але вона працювала разом із гарантованим правом надання першого робочого місця на перші два роки. І разом вони працювали, але працювала тільки перша частина; це гарантувалося надання робочого місця державою. А от якщо людина відмовилася, не пішла, вона повинна відшкодувати, але цей механізм ніколи не працював, навіть у Радянському Союзі.

Як ви зараз будете запроваджувати це обов'язкове місце відпрацювання, а особливо повернення цих коштів, якщо особа не захоче це робити? Немає в практиці таких, немає таких кейсів в практиці, вони невідомі в Україні, і в тому числі вони не прописані в цьому законопроекті.

Хочу відреагувати по соціальних стипендіях, це те, що знову ж сказав пан Роман. Він каже, що буде більша кількість тих, хто буде отримувати. Не буде точно, тому що закон не передбачає додаткових підстав, він тільки передбачає скорочення. Так само пан Роман говорив про ефективність використання бюджетних коштів, і це наша основна ціль, я з цього починала. Ми повинні забезпечити ефективність використання державних коштів, це основна мета цього законопроекту.

І тут ми дійсно бачимо підміну понять, тому що навіть пан Михайло говорив, що те, що буде фінансування підготовки по спеціальностям, те, що пан Роман говорив, ті спеціальності, які нам потрібні, що гроші йдуть за студентом, він сам обирає спеціальність. Друзі, це все є зараз у нас. Справа не в тому, у нас теж є державне замовлення, гроші ідуть за дитиною, діти самі обирають спеціальності. Чому вони не йдуть навчатися на вчителів? Або ідуть зі 100 балами і потім ніколи не працюють вчителями? Тому що спеціальності у нас, на жаль, непопулярні, ніхто не хоче іти зараз працювати інженером, ніхто не хоче працювати іти вчителем, хіміком або фізиком. І ми

постійно про це говоримо, і нам потрібно думати, як підвищувати престижність спеціальностей. А та система, яка прописана тут, це підміна понять. Тобто ці норми, вони так прописані в цьому законопроекті, що вони не вирішать заявлені проблеми. Ось я до чого, ось яку я найбільшу бачу проблему в цьому законопроекті. І вона така сама, як в законопроекті про наукову діяльність. Є мета, мета крута, але норми прописані так, що ця мета буде нереалізованою, або потрібно буде дуже багато попрацювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.
Колеги, ми...

ПАВЛЕНКО Р.М. Можна ще взяти слово? Я вагався, чи брати слово, чи ...*(Не чути)* пару слів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М. Дякую, колеги.

Я, чесно кажучи, вагаюся зараз рішення прийняти, бо, з одного боку, справді необхідно змінювати цю систему, яка є. Справді, ця система себе не виправдовує і давно є застарілою, але так як, власне, виписані механізми цього законопроекту, дуже багато було сказано. Тому справді ще над цим законопроектом ще варто працювати і працювати. Знаєте, були випадки, коли докорінно змінювалася система, це децентралізацію можна згадати, це медичну реформу можна згадати, перший етап, там далі дискусійний, але перший етап, здається, ні в кого дискусії не викликає. Та вже роки пройшли, влада змінювалася, але досі є підтримка тих змін, які були зроблені достатньо виважено і в логіці, що спочатку даються можливості, спочатку давався розподіл фінансування через зрозумілі і прозорі механізми, а потім вже додавалися всілякі обтяжні. На жаль, ті механізми, які ми бачимо в тому законопроекті, який є, там цього немає, дуже багато треба працювати. І те, що ГНЕУ пише про неконституційність деяких положень, є тут теж про що говорити.

Тому пропозиція така. Наскільки я розумію, тут досить близькі в позиції тих, хто підтримає чи не підтримає по кількості голосів. У нас був прецедент і не один, коли ми рішення не приймали, а проводили якусь додаткову ще роботу над законопроектом. От я запропонував би, може, комітету сьогодні вийти на це, ще попрацювати, вийти на комітетські правки до першого читання і тоді вже розглядати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Ростиславе.

Тоді і, з вашого дозволу, я від себе додам. Колеги, можна піти різними шляхами, звісно. Задача, яку ставить перед собою Міністерство освіти, профільний віцепрем'єр і Прем'єр-міністр, це на основі того, що ми з вами підняли на засіданні комітету, і вже не перший раз цього літа, питання державного замовлення, і я пам'ятаю, що до нас доєдналися щонайменше три голови інших комітетів, які вже не могли насправді під час воєнного стану дивитися на цифри і механізми розподілу державного замовлення. Я пам'ятаю, як жваво ми це все обговорювали разом з вами, з Міністерством освіти і науки жорстко, і з Міністерством економіки, і як ми розривали цю систему, якщо можна, вибачте, за непарламентську лексику, цю систему діючи, і як ми наполягали на тому, щоб її змінити.

Зараз Кабінет Міністрів вніс проект закону, можливо, неідеальний, вочевидь неідеальний, і є над чим працювати. Ми можемо зробити з вами дві речі: можемо відправити його на доопрацювання, відкласти його, і, можливо, колись буде поданий інший проект закону з іншими механізмами, які ми також з вами будемо критикувати, як і будь-який закон до першого читання. А можемо відправити його на перше читання в зал, відкрити дискусію до другого читання, зібрати і врешті-решт всім разом попрацювати над механізмами, які ми туди закладемо. Бо критикувати дуже легко, бо комусь механізм сподобається, комусь механізм не сподобається, завжди можна знайти слова критики для будь-якого законопроекту.

Якщо ми зараз говоримо про те, чи хочемо ми змінити, я вважаю, що його треба пускати на перше читання і дивитися, чи зможемо ми всі разом з вами спільно попрацювати зі стейкхолдерами, з університетами, з промисловістю, з науковцями; чи можемо ми прописати такі механізми, які унеможливлять корупцію, я не знаю, там де це вона, але принаймні унеможливлять точно потенційне нецільове використання коштів дітьми, які їх отримують; чи можемо ми запровадити замість карткових рахунків умовну е-підтримку для освіти, ну і так далі і так далі, і так далі. Не помиляється тільки той, хто нічого не робить насправді, але так само ці люди не досягають успіху.

Ми 4 з половиною роки з вами дискутували і говорили і постійно піднімали тему державного замовлення, зміни фінансування, справжньої формули "гроші ходять за студентом", а не гроші ходять по університетах, а за ними ходять студенти. Бо зараз, ви ж розумієте, зараз у нас не працює система "гроші ходять за студентом", це відносно гібридна система. Її назвали так для того, щоб поставити собі галочку, але ж вона не така насправді.

Мені здається, що варто підтримати законопроект в першому читанні і подивитися до другого. Не зможемо доопрацювати. Не зможемо от всі разом, з Міністерством фінансів, зі стейкхолдерами, з народними депутатами, не зможемо знайти механізми – тоді не будемо його пускати на друге читання і не будемо його пускати далі. Зможемо – нам буде шана і повага, не зможемо – значить, так і буде.

Якщо ви не проти, фінальна репліка – Іван Григорович, Наталія Романівна, і Оксену Васильовичу потім, міністру освіти і науки, дамо слово і перейдемо до прийняття рішення.

КИРИЛЕНКО І.Г. Сергій Віталійович, я хочу просто підтримати те, що ви сказали, варіанти ви правильно запропонували. Давайте будемо виходити з того, що все-таки науково-експертне, будуть маячити багато фракцій і депутатських груп на висновки науково-експертного. А там грубе порушення Конституції, і це для залу не красиво, Верховна Рада не може порушувати Конституцію. Тому велика, велика, велика загроза того, що... Ми тут і політичні питання обговорюємо всі, да, і підходи, велика загроза того, що в першому читанні може не пройти, або, якщо пройде, то до другого читання деякі статті неможливо буде поправити у зв'язку із 114 статтею Регламенту. Це теж потім нам уже юридичне управління може зробити зауваження.

То є такий компромісний варіант. Сьогодні створювати робочу групу по підготовці нового законопроекту на цю тему, який врахує серйозні речі, які в цьому законопроекті є, але неконфліктні. Сергій Віталійович, ми ж, коли в зал внесемо і він не пройдемо, а ми, щоб не залишитися у розбитого корита, ми уже напрацьовуємо новий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)*

КИРИЛЕНКО І.Г. Ну, давайте так, я згоден, але, вибачите, в уряді єдності теж немає. Мінфін – одне, я підтримую Міносвіти, але Мінфін, ви бачите, що говорить, він по-своєму трактує і по-своєму говорить. Йому якось не зовсім цікаво там щось, Конституція порушується і так далі, якось вони на це реагують по-своєму.

Сергій Віталійович, єдине, що повинно бути дуже жорстке, наша позиція комітету: ми повинні боротися за фінансування сфери, за утримання сфери, за живучість цієї сфери, бо без цієї сфери майбутнього України немає. І погоджуватися весь час з тим, що ну оце отак ну, оце отак, ну ми не можемо, бо тут треба, це хай інші погоджуються, тільки не ми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович.
Наталія Романівна.

ППА Н.Р. Доброго дня, шановні колеги! Основною метою, як на мене, нашого комітету і особисто моєї діяльності – це є якість освіти, якість освіти для здобувачів освіти.

Тому я вважаю, що цьому законопроекту в першому читанні треба дати шанс. І я вважаю, що механізми, які сьогодні, на жаль, ще недопрацьовані, можна між першим і другим читанням поправити, включно з тим, що при потребі комітетськими правками. Тому, да, ми і вчора на підкомітеті багато

говорили з Мінфіном, інша частина озвучена сьогодні, однозначно питань ще є багато, але як би всі погоджуються на тому, що змінювати держзамовлення потрібно, інших пропозицій немає. Нарешті я тішуся, що і комітет, і міністерство наважилося зробити цю річ, яка не робилася 32 роки. Ми всі прекрасно розуміємо демографічну ситуацію, ситуацію, в якій ми є. Тому я за те, щоб шанс дати і до другого читання доопрацювати механізми, і дати нашим цьогорічним вступникам розуміння, як саме вони зможуть отримувати державне замовлення і підтримку від держави для навчання вже цього року.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталія Романівна.
Юлія Миколаївна підняла руку.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, дякую. Я теж, підсумовуючи.

Колеги, я просто хочу звернути увагу... Я, по-перше, дякую всім за дискусію, це ж говорить про те, що нам всім не все одно і дійсно дуже важлива тема. Я хочу нагадати всім нам, що нам дуже важлива послідовність в нашій роботі як народних депутатів і взагалі кожній людині, яка працює на своєму місці. У нас на комітеті вже є певна стала практика, яка полягає в тому, що у нас приймаються рішення спільні, якщо у нас є там повне розуміння, стейкхолдери і все те, про що говорив Іван Григорович. І я хочу нагадати, що у нас є законопроекти, які розглядалися буквально нещодавно, в яких співавтором цих законопроектів є майже всі члени комітету, майже немає зауважень всіх стейкхолдерів, в тому числі ГНЕУ, по законопроектах, одноголосна підтримка на підкомітеті цих законопроектів, але все одно в когось виникають якісь побоювання, і цей законопроект навіть не відправляється на друге читання, він просто відкладається для подальших дискусій, чекаємо з нетерпінням цих дискусій. Зараз ми маємо законопроект, який викликав дуже велику кількість різних суперечок, ми бачимо і всі чуємо, що відбувається. Хотілося б просто, щоб ми були в своїй роботі послідовними і йшли в межах нашої сталої практики роботи нашого комітету.

Безпосередньо перед голосуванням... тому що нас люди дивляться, всі все бачать, всі все розуміють. Від себе хочу сказати зараз перед голосуванням: я не могла визначитися, я от визначаюся прямо зараз з приводу того, чи віддавати свій голос за цей законопроект. Я зараз підтримаю цей законопроект в першому читанні, оскільки ця тема є дійсно дуже актуальною, і це треба змінювати. Але, дійсно, є великий ризик те, що цей законопроект не пройде перше читання, і потрібно буде нам всім багато попрацювати для того, щоб він набрав голоси на перше читання і не злетів, і ми не втратили цю ідею. Буду підтримувати в другому читанні цей законопроект тільки, якщо, звичайно, він буде мати зовсім інший пропрацьований вигляд. І готова долучатися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юліє Миколаївно.

Роман Павлович. І, колеги, давайте завершувати, будь ласка. Сергій Валерійович руку...? Окей, Роман Павлович, Сергій Валерійович, Оксен Васильович і переходимо до голосування.

ГРИЩУК Р.П. Колеги, у нас зараз ми не голосуємо за законопроект, ми тільки голосуємо за два варіанти, що буде з держзамовленням. У нас було, як сказав голова, два комітетських слухання по нинішній системі. І всі знають, що нинішня система не працює. Вийдіть на вулицю, запитайте, всі скажуть, що це непрацююча система. То ми зараз, або залишаємо цю систему, розуміючи її не ідеальність, або пробуємо щось зробити з уже запропонованим законопроектом. Третього варіанту немає. Ми не встигнемо доопрацювати жоден варіант, щоб на цю кампанію, щоб це запрацювало. Якщо воно не запрацює на цю кампанію, воно не запрацює і в 25-му році. Тому це таке дуже важливе рішення.

Зала дійсно може не підтримати, ну, тоді буде повторно... сподіваюся, що буде повторно перше читання, якщо зала не підтримає. Тоді ми будемо доопрацьовувати. Але як комітет ми маємо дати можливість залі сказати свою думку. І знову ж таки ми обираємо не цей законопроект нам подобається чи ні, бо у кожного є зауваження, у кожного, у мене є зауваження, ми обираємо між тим – діюча система чи пропозиція цю систему змінити. Ця пропозиція є, пропозиція неідеальна, але з нею ми можемо хоч щось зробити. З діючою системою, якщо вона залишиться на цю приймальну кампанію, нічого ми не можемо діяти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Валерійович Колебошин, будь ласка. Дякую, Роман Павлович.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую. Дякую, колеги.

Доброго дня всім. Я не буду повторювати всі ті фрази, які тільки що лунали. Роман Павлович тільки що це сказав, Юлія Миколаївна, всі сказали, що це треба робити. Я розумію і усвідомлюю складність проходження цього законопроекту в першому читанні в залі, але ми не можемо не зробити таку спробу. Але мені дуже зрезонувало те, що сказав наш колега Ростислав Павленко. Він порівняв цю реформу із фундаментальними реформами децентралізацією і медичною реформою. І з моєї точки зору, ця реформа є не менш, а, може, і більш важливою, як мінімум не менш, оскільки вона закладає фактично фундамент нашої майбутньої економіки – доданої вартості. Тому я дуже сподіваюсь, що адвокувати цей законопроект буде на фракціях, на засіданнях фракцій Прем'єр-міністр.

Я дуже вдячний пану міністру, що він тут зараз. І я впевнений, що зараз ми почуємо позицію щодо підтримки цього і дійсно підтримаємо. Але я дуже сподіваюсь, що для всієї зали цей фундаментальний... Це не просто закон про держзамовлення, це закон про майбутнє нашої економіки. Я дуже сподіваюсь, що колеги з Кабміну нас почують, донесуть цю позицію до Прем'єр-міністра. Цей законопроект має адвокуватися максимально потужно. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович.

Наприкінці, Оксен Васильович, міністр освіти і науки, будь ласка.

ЛІСОВИЙ О.В. Дякую, Сергій Віталійович.

Я хочу перш за все... Кілька тез, які я хочу висловити, і перш за все я хочу подякувати комітету, подякувати безпосередньо голові комітету, голові підкомітету. Сергій Віталійович, Юлія Миколаївна, Іван Григорович, шановні колеги, по-перше, дякую за конструктив, тому що дійсно законопроект, який ми обговорюємо зараз наш 10399, є складним.

Дякую за конструктив у розгляді всіх інших законопроектів і за партнерство, тому що внесок комітету, профільного нашого комітету, в удосконалення, доведення ініціатив Міністерства освіти законодавчих є дуже високим. І тут є конструктивна позиція, прогресивна позиція комітету, роль комітету значна і важлива.

Що стосується всіх ініціатив Міністерства освіти сьогодні, я хотів би зазначити наступне. Ми всі працюємо під величезним тиском, це тиск економічних обставин, тиск воєнних обставин, тиск демографічних перспектив України. І ми розуміємо, що ми вигребемо майбутнє... ми виграємо майбутнє в тому разі, якщо ми побудуємо економіку інноваційну, економіку з високою доданою вартістю і відповідно забезпечимо таку економіку кадрами. Ми виграємо майбутнє, якщо ми створимо сприятливі умови для інвестицій в Україну і відповідно інвестиції високотехнологічних. Ми програємо майбутнє, якщо ми будемо залишатися економікою сировинною і будемо обслуговувати високі технології, які розробляються в інших країнах. Тому освіта для нас є надзвичайно важливим інструментом для перемоги, для того, щоб виграти майбутнє.

Під цим тиском, безумовно, усвідомлюючи цю відповідальність, працює команда міністерства і працює Комітет з питань освіти. Ми зараз розуміємо, що ми не можемо залишатися в тій парадигмі, яка існувала, по-моєму, якщо я правильно вас процитую, з 30-х років минулого століття, так, яка розроблялась для планової економіки, і також, з іншого боку, ми усвідомлюємо, що ми не пропонуємо бездоганний інструмент. Я дуже погоджуюсь з Іваном Григоровичем щодо досягнення консенсусу і обговорення з усіма сторонами. Я хочу запевнити комітет, вас усіх, шановні депутати, в тому, що особисто візьму під контроль додаткові діалоги з галузевими спільнотами.

Перше – це Спілка ректорів. З головою Спілки ректорів я зустрічався позавчора, ми обговорювали цю проблему і ці наші ініціативи. І засідання Спілки ректорів відбудеться, наскільки я знаю, на початку лютого, запланований розгляд. Міністерство освіти, я особисто, профільний заступник міністра будуть запрошені на це засідання, і ми також будемо доносити свою позицію, дискутувати з ректорами.

Друга спільнота, з якою ми однозначно повинні відпрацювати цю ініціативу, це Федерація роботодавців і спілка промисловців і підприємців. Так, безумовно, тому що для економіки, так, для них ми робимо продукти, які вони повинні сприймати і розуміти, як вони будуть працювати на економіку.

Третя теза. Ми знаємо, як сьогодні працює система, так, вона формується фактично самими виробниками. Ми, університети отримують державне замовлення в тому вигляді, в якому вони самі його сформулювали, фактично так. Вся механіка Міністерства освіти, Міністерства економіки працює таким чином, що фактично той обсяг державного замовлення за тими спеціальностями, які спроможні сьогодні підготувати університети, ми і замовляємо університетам, а не навпаки. Не держава є ініціатором, по суті, формування державного замовлення.

Тому те, що стосується законопроекту 10399, ідея полягає в тому, що держава повинна замовляти ті спеціальності і тих фахівців, яких вона спроможна спрогнозувати для економіки. Всі ті спеціальності, які прогнозуванню з тих чи інших причин не підлягають або їх прогнозувати немає такої високої потреби, ми віддаємо на гранти і на свободу вибору самого студента, абітурієнта. Для нас дуже важливо, щоб ми зберігали партнерство в пошуку рішень. Це, дійсно, всі ви висловились, що це ініціатива, а не рішення, що це ідея, а не готове завершене рішення.

Тому я хотів би попросити шановних народних депутатів, Комітет з питань освіти і науки підтримати законопроект до першого читання і далі ми з вами разом інтенсивно попрацюємо щодо того, щоб обговорити, опрацювати це з усіма професійними спільнотами, щоб досягнути взаєморозуміння, повного і чіткого взаєморозуміння і спільної позиції в уряді, тому що маємо, дійсно, певну дискусію з Міністерством фінансів, і вийти на друге читання вже з іншою ступінню готовності цього документа. Але такий документ ми не зробимо бездоганно в стінах лише одного відомства. Нам потрібна експертиза професійна, нам потрібна експертиза народних депутатів, професійних кіл і ми розраховуємо, що цей процес, який ми зараз спільно, маю надію, запустимо, він нам цю експертизу забезпечить.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксен Васильович.

Шановні колеги, я пропоную перейти до прийняття рішення, ми достатньо часу приділили і цьому питанню теж. Але перед тим, як перейти, поставити на голосування проект рішення, я витримаю нашу послідовність

сталу, яка є на засіданнях нашого комітету, про яку згадувала Юлія Миколаївна, і запитаю в розробників закону, чи не бажаєте ви відкласти розгляд зараз на комітеті свого законопроекту для подальших консультацій.

ЛІСОВИЙ О.В. Дякую, Сергій Віталійович.

Насправді от я щойно сказав, я просив би не відкладати зазначений законопроект, підтримати його до першого читання і далі спільно попрацювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксен Васильович. Позиція зрозуміла.

Шановні колеги, тоді ставлю на голосування проект рішення. Перше, рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам (реєстраційний номер 10399), поданий Кабінетом Міністрів України, до порядку денного сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Друге, відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо фінансування здобуття вищої освіти та надання державної цільової підтримки її здобувачам (реєстраційний номер 10399), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу та доручити головному комітету доопрацювати його до другого читання з урахуванням частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити голову комітету.

Хто – за, прошу проголосувати.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 8 – за. Хто – утримався? Іван Григорович, Валерій Вікторович, Ростислав. Секундочку. Дякую, колеги, рішення прийнято.

У Івана Григоровича є... Іван Григорович каже, що якщо ми отримаємо від УСПП підтримку цього законопроекту, вони змінять рішення фракції. Будемо над цим працювати.

Шановні колеги, переходимо до наступного пункту порядку денного. Я сподіваюся, ми наступні три-чотири пункти пройдемо дуже швидко, вони прості, але дуже важливі. Пункт сьомий - про тематики конкурсних робіт з питань розроблення проектів законодавчих та нормативно-правових актів на іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук на 2025 рік.

Доповідачем є Валерій Вікторович Колюх – голова підкомітету. Валерій Вікторович, будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, відповідно до Положення про іменні стипендії Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук ми маємо визначити п'ять тематик конкурсних робіт з питань розроблення проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів, які належать до предмета відання нашого комітету. І відповідно затвердження п'ять тематик робіт, опублікувати на офіційному сайті комітету для того, щоб люди мали можливість працювати в такому напрямку. На сьогодні серед пропозицій членів нашого комітету подані лише від двох народних депутаток – Юлії Миколаївни Гришиної та Олени Лис.

Опрацювавши ці пропозиції, секретаріат комітету надав нам узагальнені пропозиції щодо тематики цих досліджень і запропонував затвердити п'ять тем. Всі вони у вас є на електронних скриньках. Тому я пропоную підтримати узагальнюючі пропозиції секретаріату комітету і затвердити саме ці п'ять тем як тематику конкурсних робіт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович.

Колеги, чи є доповнення, зауваження?

Дякую Юлії Миколаївні і Олені Георгіївні за те, що дали свої пропозиції, справді, важливі і справді хороші теми.

Шановні колеги, тоді ставлю на голосування проект рішення комітету.

Затвердити п'ять тематик конкурсних робіт на призначення іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук на 2025 рік, які у вас всім роздані.

Друге. Перелік тематики конкурсних робіт на призначення іменних стипендій Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук на 2025 рік з описом вимог щодо них довести до науковців, зокрема розмістити на офіційному сайті Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій.

Контроль за виконанням цього рішення покласти на голову підкомітету з питань науки та інновацій комітету Валерія Вікторовича Колюха.

Хто – за, прошу проголосувати.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ППА Н.Р. Піпа – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно.

Наступний пункт порядку денного. Пункт 8. Кадрові питання. Про призначення Ірини Вікторівни Малигіної на посаду старшого консультанта секретаріату Комітету з питань освіти, науки та інновацій.

Шановні колеги, пані Ірину ми знаємо всі, працюємо з самого початку. Вона зараз знаходиться на посаді консультанта секретаріату комітету. Є

пропозиція порушити клопотання перед Керівником Апарату для того, щоб її підвищили посаду до старшого консультанта.

Чи є зауваження, пропозиції до цього? Немає.

Шановні колеги, тоді ставлю на голосування проект рішення.

Порушити клопотання перед Керівником Апарату Верховної Ради України щодо призначення Малигіної Ірини Вікторівни, консультанта секретаріату Комітету з питань освіти, науки та інновацій, на посаду старшого консультанта цього ж секретаріату.

Хто – за? Прошу проголосувати.

Всі – за, одностайно. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

І останні два пункти в "Різному". Перше. Звіт про роботу Комітету з питань освіти, науки та інновацій за період десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Шановні колеги, звіт у вас всіх на пошті. Чи є до нього зауваження, пропозиції чи доповнення?

Якщо ні, то ставлю на голосування проект рішення комітету: затвердити звіт Комітету Верховної Ради з питань освіти, науки та інновацій за період десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Хто – за? Прошу голосувати.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

От Іван Григорович наполягає, щоб я вам сказав, що, за оцінками, ми – найефективніший комітет за результатами розгляду наших питань у Верховній Раді України. Тому, шановні колеги, з чим я вас всіх і вітаю. Дякую, Іване Григоровичу, що про це зауважив.

Шановні колеги, останній пункт 9.2 в порядку денному. Якщо ви не проти... Шановні колеги, одну секундочку, одну хвилиночку, будь ласка. Це останній пункт, це дуже важливо, він з'явився під час засідання нашого комітету, але він дуже важливий. Він стосується проекту Закону про академічну доброчесність (реєстраційний номер 10392). Через те, що він з'явився після того... він зареєстрований після того, як ми подали своїм рішенням комітету пропозиції до порядку денного наступної сесії, нам потрібно з вами зараз додати цей законопроект в той розділ нашого попереднього рішення, який буде переноситися на наступний порядок денний наступної сесії. Бо я нагадаю, ми 6 числа з вами закриваємо одну сесію, переходимо в наступну, щоб у нас потім не виникли питання технічного характеру при реєстрації/перереєстрації, я сподіваюсь, що ми всі розуміємо важливість цього кроку.

Якщо немає зауважень до цієї пропозиції, то тоді ставлю на голосування проект рішення комітету.

Перше. Доповнити перелік законопроектів розділу II питання, які доручається підготувати і доопрацювати для розгляду на сесії, пропозиції до

проекту порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання, які були затверджені рішенням комітету від 17 січня 2024 року, проектом Закону України про академічну доброчесність (реєстраційний номер 10392).

Друге. Надіслати пропозиції комітету до Апарату Верховної Ради України для узагальнення та підготовки зведених пропозицій на розгляд Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп.

Хто – за, прошу проголосувати.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Рішення прийнято одноголосно.

Все, порядок денний вичерпано. Я вам щиро дякую, колеги, це був непростий комітет, це були дуже непрості питання, але я вам дякую всім за мудрість, за конструктив і за бажання зробити нашу освіту і науку кращою.

Бажаю всім гарного і спокійного продовження дня. До наступних зустрічей. Дякую. Засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій вважається закритим.